

360° התכנית הלאומית הבין-משרדית לילדים ובני נוער בסיכון: עדכון

התכנית הלאומית לילדים ובני נוער בסיכון היא מודל בין-לאומי מוכר של שיתוף פעולה בין-משרדי לתת מענה לצרכים של ילדים בסיכון והוריהם באמצעות פתרונות מבוססי קהילה.

בשנת 2006, הציעה ועדה ארצית להקים תכנית בין-משרדית משולבת לתת מענה למגוון המלא של הצרכים של ילדים בסיכון והוריהם.

הוועדה הוקמה על רקע השיעור הגבוה של ילדים בסיכון שהושמו במוסדות, ושינוי במדיניות משירותים חוץ-ביתיים לשירותים מבוססי-קהילה. כמו כן, למערכת השירותים המפוצלת לא הייתה

הגדרה משותפת ל"סיכון" והיה לה מידע מוגבל בנוגע לילדים ולתוצאות תכניות.

בשנת 2008, נקטה הממשלה צעד מהפכני על ידי הקמת התכנית הלאומית שיצרה שותפות בין חמישה משרדי ממשלה: משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, משרד החינוך, משרד הבריאות, משרד העלייה והקליטה והמשרד לביטחון הפנים.

הגדרה משותפת של ילדים ונוער בסיכון

תרומה מרכזית של 360° היא פיתוח הגדרה משותפת הניתנת למדידה של ילדים ונוער בסיכון.

על פי ההגדרה המשותפת, ילדים ונוער בסיכון חיים **במצבים המסכנים אותם בתוך משפחותיהם או בסביבתם באחד או יותר משבעה תחומים (המוצגים בתרשים).**

7 תחומי סיכון לילדים ו לנוער

מה אפשרה התכנית הלאומית?

- קבלת החלטות משותפת ותכנון תכניות רב-שנתיות ברמה המקומית
- תכנון על בסיס נתונים וידע על ההיקף ומדדי הסיכון של כל הילדים בסיכון בקהילה לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה
- יצירת שיתופי פעולה חדשים בין השירותים
- מעקב אחר תוצאות
- העברת קבלת ההחלטות מן הרמה הארצית לרמה המקומית
- מימון מרוכז להקצאה אחת שתשמש ביעילות הרבה ביותר ברמה המקומית

360⁰ היום

- למעלה מ-260,000 ילדים ונוער זוהו כבסיכון
- 184 קהילות עם רמות סוציו-אקונומיות נמוכות משתתפות כעת בתכנית
- מסד נתונים ארצי ומקומי עוקב אחר התקדמות הילדים המשתתפים בתכנית

תפקידו של מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל

מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל מילא תפקיד מכריע בהחלטה להקים את התכנית הלאומית, בתכנונה ובפיתוחה.

- בסוף שנות ה-90 היה זה המכון אשר העריך לראשונה את היקף ואת מדדי הסיכון של ילדים בסיכון בישראל, ובכך הגביר את המודעות הלאומית לבעיות של האוכלוסייה הזאת ולצרכיה. מן המחקר עלה כי שיעור השירותים החוץ-ביתיים בישראל היה בין הגבוהים בעולם, וכי שירותי הקהילה שנועדו לשמור על הילדים והוריהם יחד היו מוגבלים מאוד.
  - לאחר מכן, סייע המכון בהערכת יוזמות חלוציות להפחתת שירותים חוץ-ביתיים ולתת שירותים מבוססי-קהילה טובים יותר לילדים בסיכון. רבות מיוזמות אלו נעשו בשיתוף עם ג'וינט ישראל-אשלים. ממצאי המחקר עלה כי ניתן לצמצם את השירותים החוץ-ביתיים ולתת שירותים מבוססי-קהילה לילדים בסיכון, ולקבל תוצאות חיוביות.
  - נתונים אלה סייעו להחלטה להקים ועדה לפיתוח התכנית הלאומית לילדים ובני נוער בסיכון, כאשר המכון משמש לה יועץ ראשי.
  - לאחר השקת התכנית הלאומית, הוביל המכון את פיתוח מסד הנתונים הארצי והמקומי על ילדים בסיכון ואת פיתוח מערכת הדיווח השוטף שבה התוצאות של הילדים שהשתתפו בתכנית.
- כיום מרכז אנגלברג לילדים ולנוער במכון ברוקדייל ממשיך למלא תפקיד משמעותי בתכנית הלאומית:
1. תכנון אסטרטגי לפיתוח תכניות שוטף
  2. הכשרת אנשי מקצוע מקומיים בשימוש בנתונים לתכנון וללמידה מתמשכת
  3. מעקב אחר פיתוח תכניות ודיווח על תוצאות הילדים